

--	--	--	--

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z PRZYRODY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ROK SZKOLNY 2014/2015
ETAP WOJEWÓDZKI**

Instrukcja dla ucznia

1. Zestaw konkursowy zawiera 21 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy, sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. W nawiasach obok numerów zadań podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.
7. Nie używaj korektora.

Pracuj samodzielnie.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 40

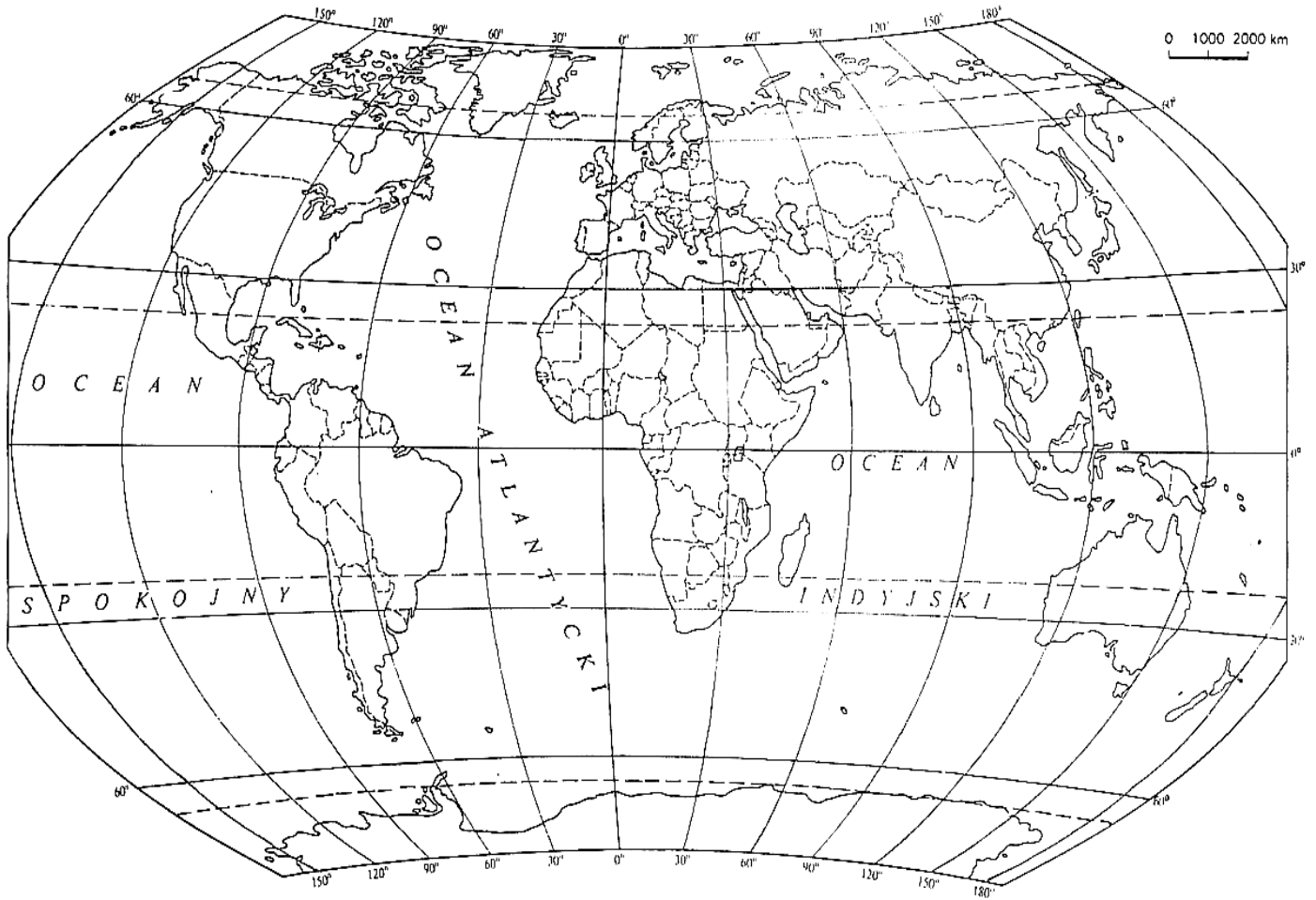
POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Razem
Liczba punktów											
Liczba punktów po weryfikacji											
Nr zadania	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Liczba punktów											
Liczba punktów po weryfikacji											

Zatwierdzam .....

Mapa do zadań 1, 2, 3 i 4.

<http://pl.static.z-dn.net/files/dcb/510cf701f31b0b59b95bb767624a2c96.jpg>

Zadanie 1. (1p)

Podkreśl właściwe zakończenie zdania.

- Na mapie widoczne są
  - a) linie siatki geograficznej.
  - b) linie siatki kartograficznej.
  - c) wszystkie południki i równoleżniki.
  - d) równoleżniki i południki o kształcie rzeczywistym.

Zadanie 2. (2p)

Uzupełnij zdania, wpisując propozycję wybraną spośród wymienionych.

Polska leży na półkuli ..... i ..... . Takie położenie ma także cała ..... i ..... .

N,S,E,W   N,S,E,W   Szwecja, Wielka Brytania, Słowacja, Hiszpania

Zadanie 3. (2p)

- I. Zaznacz, pociągając wyraźną kreską, ten równoleżnik, nad którym Słońce góruje w zenicie w **pierwszym dniu kalendarzowego lata na półkuli południowej.**
- II. Wykreśl te informacje, które **nie są prawdziwe dla pierwszego dnia kalendarzowego lata na półkuli S.**

Na Antarktydzie jest wtedy noc polarna.

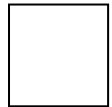
Za północnym kołem podbiegunowym jest noc polarna.

Jest to data przesilenia letniego na półkuli południowej.

Jest to data przesilenia na półkuli północnej.

Jest to data równonocy na Ziemi.

W Europie zaczyna się zima.

Zadanie 4. (4p)

- I. Zaznacz na mapie punkty A i B, w których jest taka sama godzina czasu słonecznego.
- II. Zaznacz na mapie punkty **X** i **Y** o podanych poniżej współrzędnych.

X – 0°, 15° E   **Y** - 30°N, 0°

- III. Uzupełnij zdania, wpisując wybraną propozycję podaną poniżej.

Punkt **Y**, to miejsce leżące .....natomiast punkt **X** oznacza miejsce
na pustyni, w obszarze klimatu śródziemnomorskiego, na sawannie

leżące .....

na obszarze sawanny, na obszarze lasu równikowego, na obszarze Sahary

- IV. Podkreśl **właściwe** zakończenie zdania.

Deszcze zenitalne to zjawisko występujące na obszarze

- a) całej Afryki i Azji.
- b) lasów równikowych.
- c) sawanny i wszystkich pustyń.
- d) całej Ameryki Południowej.

Zadanie 5. (3p)

Przeczytaj tekst i podkreśl właściwe zakończenia zdań.

*Mount Everest, Czomolungma –jest zbudowany z granitów, gnejsów oraz z wapieni i łupków.
Odkryty i po raz pierwszy zmierzony przez geodetów brytyjskich w połowie XIX wieku, po raz pierwszy zdobyty 29 maja 1953 roku.*

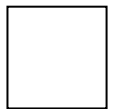
W 1849 dokonano pierwszego pomiaru szczytu. Po dokonaniu obliczeń w 1852 stwierdzono, że Peak XV (jak wówczas określano szczyt) jest najwyższy z dotychczas zmierzonych.

http://pl.wikipedia.org/wiki/Mount_Everest

- I. Opisany szczyt jest
- najwyższy na Ziemi.
  - jedynym ośmiotysiecznikiem Ziemi.
  - szczytem odkrytym przez Polaków.
  - zmierzony przez Polaków.

- II. Granity są to skały
- osadowe i łatwo ulegające wietrzeniu.
  - magmowe i odporne na niszczenie.
  - przeobrażone i bardzo miękkie.
  - magmowe tak, jak wszystkie wapienie.

- III. Wyprawy na Mont Everest są niebezpieczne głównie z powodu
- zagrożeń przez groźne zwierzęta żyjące w wysokich górach.
  - trudnych warunków tlenowych, pogodowych i terenowych .
  - braku wszelkiej roślinności w wyższych partiach tej góry.
  - trudności w utrzymaniu łączności z alpinistami znajdującymi się na stoku.

Zadanie 6.(2p)

- I. Na konturowej mapie Afryki zakreskuj cały obszar sawanny.

<http://www.cen.uni.wroc.pl/!!!old/teksty/sawanna/image010.jpg>

- II. Zaznacz na mapie wyraźną strzałką, kierunek wędrówki stad zwierząt w czasie pory suchej na sawannach półkuli N.

Zadanie 7. (1p)

Zakreśl kółkiem litery, którymi zaznaczono właściwe zakończenie zdania.

Wędrując po pustynnych obszarach Sahary możesz zaobserwować

- a) tamaryszek rosnący na piaszczystych wydmach.
- b) stada słoni chroniące się wśród wydm.
- c) tygrysy i lwy polujące na stada wielbłądów.
- d) karawany wielbłądów dwugarbnych.

Zadanie 8. (1p)

Wstaw znak **X** w kratce, przy nazwie krajobrazu, którego klimat opisany jest przez zestaw niżej podanych cech.

Zima jest ostra i śnieżna, z niskimi temperaturami i nocą polarną.

Lato jest krótkie i chłodne, w czasie lata występuje zjawisko dnia polarnego

step

sawanna

tundra

Zadanie 9.(1p)

Podkreśl nazwy zwierząt żyjących w lesie równikowym **Ameryki Południowej**.

kolibry, nektarniki, tukany, boa, goryle, leniwce, gepardy, ary, piranie, kameleony, okapi

Zadanie 10. (1p)

Wyjaśnij, **podając dwa argumenty**, dlaczego największy obszar lasów iglastych na świecie – tajga, **nie jest nazywana „płucami Ziemi”**.

1. ....

.....

2. ....

.....

Zadanie 11. (3p)

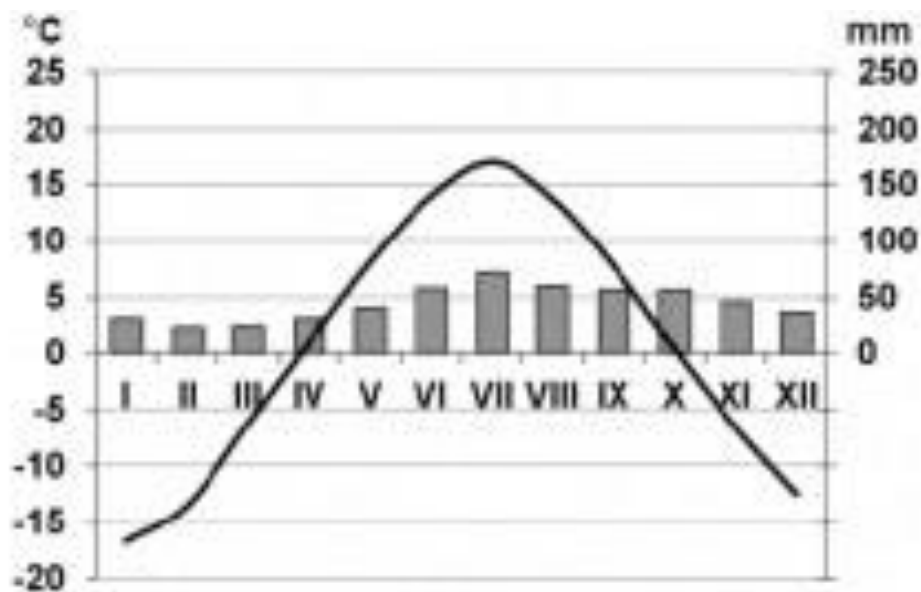
Wykreśl **wszystkie zbędne informacje** tak, by zdania były prawdziwe.

Torbacze żyją na obszarze obu Ameryk/Australii/Afryki.

Epifity to rośliny, do których zaliczamy storczyki/liany/niektóre paprocie.

Rafy koralowe występują we wszystkich morzach świata/ jedynie w morzach ciepłych, czystych i mocno zasolonych /w Bałtyku.

Zadanie 12. (2p)

http://matura.onet.pl/_i/gegra_12.jpg

Zakreśl kółkiem właściwe zakończenie zdań.

- I. Powyżej pokazany klimatogram przedstawia informacje o temperaturze i opadach na obszarze
- lasu tropikalnego.
  - stepu azjatyckiego.
  - pustyni.
  - sawanny.
- II. Klimatogram przedstawia
- średnie miesięczne temperatury i średnie miesięczne sumy opadów.
  - najwyższe miesięczne temperatury i najwyższe miesięczne sumy opadów.
  - obserwowane miesięczne temperatury i obserwowane miesięczne sumy opadów.
  - najczęściej występujące w miesiącach opady i temperatury.

Zadanie 13. (1p)

Zakreśl kółkiem właściwe zakończenie zdania.

Przystosowaniem do życia w **warunkach niskiej temperatury** u niedźwiedzia polarnego jest

- czarna skóra z warstwą tłuszczu.
- opływowy kształt ciała.
- jasna sierść pokrywająca ciało.
- umiejętność pływania.

Zadanie 14. (2p)

Wśród podanych zjawisk przyrodniczych podkreśl **tylko te**, które związane są z ruchem obiegowym Ziemi i nachyleniem jej osi w stosunku do orbity.

Odloty i przyloty ptaków.

Wędrowki ssaków na sawannach.

Nocny i dzienny tryb życia organizmów.

Rytm snu i czuwania u ludzi.

Zmiana długości nocy i dnia.

Zmienny czas wschodu i zachodu Słońca.

Zjawisko dnia i nocy polarnej.

Zamykanie się i otwieranie kwiatów u wielu roślin.

Zadanie 15. (4p)

Wpisz do tabelki litery oznaczające **właściwe informacje**.

Aby	należy
zaobserwować wpływ zjawisk krasowych na kształtowanie krajobrazu	
zobaczyć ruchome wydmy zasypujące las sosnowy	
zobaczyć łąki pokryte kwitnącymi krokusami	
wędrować po cienistych, głębokich wąwozach lessowych	

- A. wybrać się na wędrowkę po tatrzańskich halach.
- B. wybrać się na Pobrzeże Słowińskie.
- C. płynąć rzeką Biebrzą.
- D. zwiedzić Wyżynę Krakowsko-Częstochowską.
- E. odwiedzić okolice Kazimierza Dolnego nad Wisłą.

Zadanie 16. (2p)

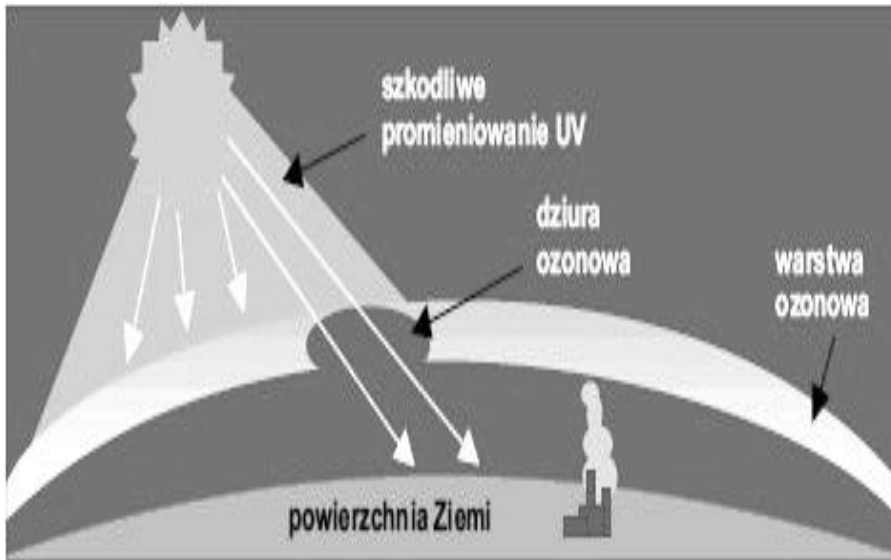
Wpisz w miejsce kropek nazwy odpowiednich parków narodowych

Najstarszy park narodowy w Polsce - .....

Najstarszy park narodowy na świecie - .....

Zadanie 17 (3p)

Na podstawie uproszczonego schematu i posiadanej wiedzy omów powstawanie dziury ozonowej oraz znaczenie warstwy ozonowej, uzupełniając informacje w zdaniach niedokończonych.

<http://2.bp.blogspot.com/-QbrpZuNSso8/USFY30D550I/AAAAAAAAAE8/Mul3iLDB0pk/s1600/dziura+ozonowa.png>

I. Przyczyną powstawania dziury ozonowej jest

.....
.....

II. Tworzy się ona, gdy

.....
.....

III. Warstwa ozonowa zapobiega

.....
.....

Zadanie 18. (1p.)

Zdania zawierające informację prawdziwą oznacz literą **P**, natomiast zdania z informacją fałszywą oznacz literą **F**.

Opis sytuacji: Zosia jedzie pociągiem. Stojąc przy oknie obserwuje mijane drzewa i domy.

Zosia jest w ruchu w stosunku do mijanych drzew i domów.

Mama siedząca obok Zosi jest wobec niej w stanie spoczynku.

Zosia i mama poruszają się z taką samą prędkością.

Zadanie 19. (1p)

Zdania prawdziwe oznacz wpisując w kratkę literę **P** natomiast zdania fałszywe – wpisując literę **F**.

Mniejsza masa skoczka narciarskiego zwiększy tarcie nart o śnieg w czasie, gdy zjeżdża on po rozbiegu skoczni.

Sylwetka skoczka narciarskiego w czasie lotu wpływa na opór i tarcie powietrza.

Zadanie 20. (1p)

Wśród podanych nazw podkreśl te, które określają **mieszaniny niejednorodne**.

powietrze, mgła, stal, dym, woda morska, gleba, ocet, woda z olejem, benzyna

Zadanie 21. (2p)

Podaj sposób **składający się z dwóch etapów**, który umożliwi rozdzielenie mieszaniny składającej się z **piasku, soli i opilków żelaza**.

<i>Etap</i>	<i>Co oddzielisz?</i>	<i>Jak to zrobisz?</i>
<i>I</i>		
<i>II</i>		